

Monitoren van het Gelders sportbeleid 2006-2008

Ontwikkeling van Instrumentarium en protocol

drs. Paul Duijvestijn

Monitoren van het Gelders sportbeleid 2006-2008

Ontwikkeling van Instrumentarium en protocol

Amsterdam, 9 mei 2007

drs. Paul Duijvestijn

DSP – groep BV
Van Diemenstraat 374
1013 CR Amsterdam
T: +31 (0)20 625 75 37
F: +31 (0)20 627 47 59
E: dsp@dsp-groep.nl
W: www.dsp-groep.nl
KvK: 33176766 A'dam

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Evaluatiekader	4
2.1	Hoofdlijn Gelders sportbeleid	4
2.2	Prestatie-indicatoren	4
3	Naar een bruikbaar monitorinstrumentarium	6
3.1	Programma van eisen	6
3.2	Selectie en verantwoording van meetinstrumenten	8
3.3	Feedback van a.s. gebruikers	10
4	Beschrijving van het monitorinstrumentarium	12
5	De monitorrapportage	14

1 Inleiding

Met de nota en het bijbehorende uitvoeringsplan 'Speelveld in Beweging' 2006-2008 geeft het College van Gedeputeerde Staten Gelderland invulling aan haar voornemen het sport- en bewegingsklimaat in Gelderland te verbeteren. Als 'hoofduitvoerder' van het Gelders sportbeleid speelt de Gelderse Sport Federatie (GSF) hierbij een cruciale rol.

Nu het uitvoeringsproces halverwege is rijst de vraag hoe dit proces verloopt. Ligt het beleid op koers? Zijn er onderdelen die bijgestuurd of aangepast moeten worden? Door middel van monitoring¹/evaluatie wil de provincie Gelderland antwoord krijgen op die vragen. Daarbij gaat men uit van twee meetmomenten: medio 2007 een tussenevaluatie en aan het eind van het beleidsproces in 2008 een eindevaluatie.

De monitoring/evaluatie dient verschillende doelen:

- 1 Politieke verantwoording van het beleid: hoe is (de uitvoering van) het beleid gelopen en in hoeverre zijn de doelen gehaald?
- 2 Bijsturing van (de uitvoering van) het beleid: zijn er onderdelen die aanpassing behoeven en zo ja hoe?
- 3 Input voor nieuw beleid (2008-2012).

In het verlengde hiervan luidt de centrale evaluatievraag als volgt:

Wat is de effectiviteit van het Gelders sportbeleid 'Speelveld in Beweging' (2006-2008) en welke bevorderende en belemmerende factoren spelen hierbij een rol?

Ter beantwoording van die vraag heeft DSP-groep in opdracht van Provincie Gelderland een monitorinstrumentarium ontwikkeld met bijbehorend uitvoeringsprotocol ('spoorboekje'). In dit rapport presenteren we het instrumentarium en beschrijven we stap voor stap hoe de instrumenten zijn in te zetten en te gebruiken². Alvorens instrumentarium en protocol te presenteren lichten we echter eerst toe hoe we tot beide zijn gekomen. Anders gezegd: we starten met een onderbouwing van het instrument.

Het rapport bestaat daarmee uit de volgende onderdelen:

- het evaluatiekader met prestatie-indicatoren (hoofdstuk 2);
- programma van eisen en selectie en verantwoording van de monitorinstrumenten (hoofdstuk 3);
- beschrijving van het monitorinstrumentarium (hoofdstuk 4);
- tips voor rapportage (hoofdstuk 5).

Noot 1 Onder 'monitoren' verstaan we: periodiek evalueren.

Noot 2 Dit uitvoeringsprotocol zorgt er voor dat de monitor overdraagbaar is en periodiek ingezet kan worden.

2 Evaluatiekader

Het te ontwikkelen monitorinstrumentarium moet zicht geven op de effectiviteit van het Gelders sportbeleid. Die effectiviteit wordt bepaald door de mate waarin de beleidsdoelen worden verwezenlijkt, afgezet tegen de kosten (in tijd en geld). Het ligt dan ook voor de hand de geformuleerde beleidsdoelen als uitgangspunt van het monitorinstrumentarium te nemen en die beleidsdoelen te concretiseren in prestatie-indicatoren. Pas daarna kan worden bepaald op welke wijze die prestatie-indicatoren zich het beste laten meten.

2.1 Hoofdlijn Gelders sportbeleid

Als we nu kijken naar het Gelderse sportbeleid, zoals is vastgelegd in de nota 'Speelveld in beweging', dan valt op dat hier een duidelijke gelaagdheid in zit: een centrale doelstelling³ is onderverdeeld in vier beleidsthema's, die op hun beurt zijn vertaald in negen beleidsdoelen c.q. speerpunten:

Tabel 1. Thema's en speerpunten 'Speelveld in beweging'

Thema	Speerpunt
Gezondheid	Door sport en bewegen gezond
Onderwijs	Onderwijs in relatie tot sport en bewegen
Breedtesport	Sportparticipatie
	Sport en vrijwilligers
	Op weg naar de top
	Sportinfrastructuur Gelderland
	Breedtesportimpuls voor gemeenten
Sport en ruimte	Beweeg- en speelruimte voor de jeugd
	Sportaccommodaties goed gespreid

2.2 Prestatie-indicatoren

Deze hoofdlijn van beleid is vervolgens verder geconcretiseerd in een uitwerkingsnota. Hierin is elk van de negen speerpunten geoperationaliseerd door middel van de formulering van achtereenvolgens:

- doel van het speerpunt;
- subdoel(en);
- te bereiken resultaten;
- financiën (kosten).

Vooral de 'te bereiken resultaten' lenen zich – direct of indirect – goed als prestatie-indicator.

Noot 3 *"Het provinciale sportbeleid richt zich op het tot stand brengen van een zodanig ondersteuningsaanbod voor de sport dat participatie en kwaliteit van sport- en bewegingsactiviteiten op lokaal niveau in stand gehouden en/of verbeterd worden. Onder sport- en bewegingsactiviteiten wordt niet alleen deelname aan, maar ook betrokkenheid bij deze activiteiten begrepen."*

In bijlage 1 geven we bovenvermelde gegevens uit de uitwerkingsnota goeddeels integraal⁴ weer en formuleren we op basis hiervan de prestatie-indicatoren.

Per speerpunt wordt op die manier het volgende schema ingevuld:

Schema 1 Speerpunt x

Subdoelen	Resultaten	Prestatie-indicatoren

Daarmee is ons evaluatiekader gereed. Een evaluatiekader, dat heel dichtbij het te evalueren beleid blijft, doordat de prestatie-indicatoren er direct van zijn afgeleid. Voor beleidsevaluatie is dat een pre. Dit hoofdstuk startte immers al met de opmerking dat de effectiviteit van beleid primair wordt bepaald door de mate waarin de beleidsdoelen worden verwezenlijkt.

Noot 4 Waar mogelijk zijn resultaten in verkorte vorm weergegeven of samengenomen.

3 Naar een bruikbaar monitorinstrumentarium

Dit hoofdstuk valt uiteen in twee delen. In paragraaf 3.1 gaan we eerst in op de algemene eisen waaraan het monitorinstrumentarium moet voldoen. In paragraaf 3.2 maken we vervolgens de selectie van de in te zetten monitorinstrumenten. Paragraaf 3.3 tenslotte bevat de feedback van a.s. gebruikers op de conceptinstrumenten.

3.1 Programma van eisen

Validiteit en betrouwbaarheid

Net als bij ieder ander onderzoek gelden bij een beleidsmonitor de eisen van validiteit en betrouwbaarheid. Bij validiteit gaat het om de vraag of datgene wat je meet wel datgene is wat je wilt meten. Bij betrouwbaarheid gaat het om de vraag of het onderzoek, bij herhaling, dezelfde resultaten zou opleveren.

Een belangrijk hulpmiddel om aan deze twee eisen te voldoen is het gebruik van meerdere indicatoren voor dezelfde items, zodat er een dubbel-check is. Wijzen de resultaten van de twee metingen in verschillende richtingen, dan moet je je afvragen of de metingen wel valide en/of betrouwbaar zijn. Vergelijkbare uitkomsten verschaffen je daarentegen juist meer zekerheid.

Prestatie- versus effectmonitoring

Bij prestatie-monitoring wordt zicht gegeven op outputniveau: de geleverde inspanningen en prestaties. Het gaat dan bijvoorbeeld om het aantal gemeenten dat hebben geparticipeerd, het aantal mensen dat met de projecten is bereikt enz. In het voorgaande hoofdstuk is reeds duidelijk gemaakt dat het Gelders sportbeleid zich goed op dit niveau laat monitoren, aangezien beleidsdoelen en resultaten concreet zijn geformuleerd.

Een stap verder gaat daadwerkelijke effectmeting. Daarbij staat de vraag centraal in hoeverre alle inspanningen (output) effect sorteren op het niveau van de einddoelgroep (outcome). In de kern: is de Gelderse bevolking meer gaan bewegen en sporten en in hoeverre zijn eventuele veranderingen toe te schrijven aan beleidsmaatregelen?⁵ Het zal duidelijk zijn dat voor de beantwoording van die vraag een ander monitorinstrumentarium nodig is.

We beperken ons hier goeddeels tot prestatie-monitoring. Voor het in kaart brengen van het sport- en beweeggedrag van de Gelderse bevolking ontwikkelt de GSF momenteel een specifiek instrument: het sportinformatiesysteem.

Noot 5 Output en outcome kunnen immers met elkaar contrasteren. Zo bleek uit de onlangs door DSP-groep uitgevoerde brede analyse 'School en sport samen sterker' (in opdracht van de ministeries van OCW en VWS, 2006) dat in veel gemeenten veel tijd en geld wordt geïnvesteerd in tal van sport- en bewegingsprojecten voor de jeugd (output), maar dat het effect op het beweeggedrag van jongeren (outcome) beperkt is. Want juist omdat het om projecten gaat, is gekozen voor één of enkele wijken, daarbinnen één of enkele scholen, en daarbinnen enkele groepen of klassen. In beweegtijd van jongeren uitgedrukt leveren de projecten niet veel extra op. Daarmee is overigens niet gezegd dat alle inspanningen nutteloos zijn: de meerwaarde zit hem vooral in kwalitatieve waarden: kennismaking met meerdere takken van sport en een bredere oriëntatie in de sportcultuur bij verenigingen en andere aanbieders.

Niveaus van gegevensverzameling

In het verlengde van voorgaande is het van belang vooraf goed te bepalen op welk niveau gegevens te verzamelen. De volgende niveaus *kunnen* worden bevroegd:

- 1 consultants van de GSF;
- 2 gemeenten;
- 3 sportverenigingen, scholen, sportbuurtwerk;
- 4 deelnemers (bevolking).

In zijn algemeenheid geldt dat het zicht op de gerealiseerde resultaten bij de eerstgenoemde laag het breedst is en bij de laatstgenoemde laag het smalst. Daar staat tegenover dat de objectiviteit van de evaluatie wordt vergroot als op een lager niveau wordt gemeten. De lastendruk is echter ook navenant: consultants vragen naar hun indruk van effecten op het niveau van sportverenigingen kost nu eenmaal minder tijd dan een groot aantal burgers of sportverenigingen zelf te bevragen.

De doelen en resultaten van het Gelders sportbeleid zijn grotendeels geformuleerd op de eerste drie genoemde niveaus. Op die niveaus zullen dan ook gegevens worden verzameld.⁶ Vanuit efficiencyoverwegingen ligt de nadruk daarbij op de eerste twee lagen: de consultants van de GSF en gemeenten. Zij gelden als voornaamste informanten. Daarnaast wordt waar nodig en zinvol meer de diepte ingegaan door – aanvullend – ook GGD'en, sportorganisaties en scholen (steekproefsgewijs) als informanten te benutten. Op die manier ontstaat de dubbel-check, die van belang is in het kader van de validiteit en betrouwbaarheid van de monitorresultaten. Zie ook paragraaf 3.2.

De monitor wordt, met andere woorden, opgebouwd volgens het zogenaamde visgraatmodel. De ruggengraat van de monitor bestaat uit de gegevens die de consultants van de GSF en de betrokken ambtenaren van gemeenten aanreiken. Naast deze vaste ruggengraat kan op een aantal punten verdieping worden gezocht: de 'zijgraatjes'. Het gaat daarbij om aspecten die in de ruggengraatmonitor onderbelicht blijven en die nader onderzoek vergen.

Bevorderende en belemmerende factoren

Het monitorinstrument dient zowel kwantitatieve als kwalitatieve gegevens op te leveren. Het moet niet alleen duidelijk maken welke resultaten zijn gerealiseerd, maar ook welke bevorderende en belemmerende factoren van invloed zijn geweest op die resultaten. Vanuit sturingsoogpunt is dat immers belangrijke informatie.

In eigen beheer

De provincie Gelderland is voornemens de monitor in eigen beheer te gaan uitvoeren. Dat brengt het nadeel van de schijn van zelfbeoordeling met zich mee. Hoewel die schijn nooit helemaal kan worden weggenomen is er wel een aantal mogelijkheden om deze zoveel mogelijk te omzeilen.

In de eerste plaats is een duidelijk protocol, dat van stap tot stap beschrijft hoe het instrument is in te zetten en te gebruiken, onmisbaar. Zie hiervoor hoofdstuk 4. Daarnaast maakt het de noodzaak, om ook op lagere niveaus (zie hierboven) gegevens te verzamelen, groter: wanneer de evaluatie volledig gebaseerd zou zijn op GSF-informanten kan zelfbeoordeling op geen enkele manier worden uitgesloten.

Noot 6 Zoals eerder opgemerkt worden gegevens op het vierde niveau (deelnemers: bevolking) achterhaald door middel van het Gelders sportinformatiesysteem (in ontwikkeling).

Door deze gegevens echter te toetsen aan gegevens, die direct zijn verkregen via gemeenten, sportverenigingen en andere informanten, wordt een dubbel-check ingebouwd. Tenslotte is het raadzaam de coördinatie en analyse van de evaluatie in handen te leggen van een onafhankelijke partij, die de door betrokkenen aangereikte gegevens checkt en (her)interpreteert. Een laatste eis, die samenhangt met het gegeven dat de provincie Gelderland de monitor in eigen beheer wil uitvoeren, is dat het instrument geen al te grote lastendruk met zich mee dient te brengen. In die zin moet het instrument op hoofdpunten meten en niet te zwaar en gedetailleerd worden.

3.2 Selectie en verantwoording van meetinstrumenten

Nu zowel de prestatie-indicatoren (paragraaf 2.2, bijlage 1) als de uitgangspunten voor het instrumentarium (paragraaf 3.1) zijn bepaald, is het moment daar om de in te zetten meetinstrumenten te selecteren. Centraal staat daarbij de vraag via welke instrumenten de prestatie-indicatoren zijn te meten. Hieronder volgt een voorstel.

Wat opvalt, is dat het leeuwendeel van de prestatie-indicatoren betrekking heeft op *het aantal of het percentage gemeenten* dat activiteiten ontplooit op een bepaald gebied, dat meedoet aan een bepaald project, dat... enz. enz.

Grofweg zijn er twee mogelijkheden om dergelijke aantallen of percentages te achterhalen:

- 1 een inschatting door GSF-consulenten;
- 2 een representatieve peiling onder gemeenten zelf.

Een combinatie van beide methoden heeft onze voorkeur, omdat ze elkaar goed aanvullen en het de betrouwbaarheid en validiteit ten goede komt (dubbel-check).

GSF-consulenten

De GSF-consulenten kunnen informatie verschaffen over de grote lijnen. Met elkaar hebben zij een goed beeld van de stand van zaken op het gebied van sport en bewegen in Gelderland. Bovendien beschikken zij over een helicopterview, waardoor zij ook inzicht kunnen geven in succesfactoren, knelpunten, bevorderende en belemmerende factoren. Naast een inschatting van de kwantitatieve prestatiefactoren kunnen zij met andere woorden ook kwalitatieve gegevens aanleveren.

Wij adviseren een combinatie van een werksessie met een vragenlijst voor de GSF-projectleiders. Op die manier kan de lastendruk worden beperkt (in vergelijking met bijvoorbeeld persoonlijke interviews), terwijl het toch veel informatie oplevert. Door middel van de vragenlijst – individueel door de GSF-projectleiders in te vullen – kunnen vooral kwantitatieve gegevens worden achterhaald: wat is (totnogtoe) gerealiseerd op het gebied van de prestatie-indicatoren en in hoeverre liggen de resultaten op koers?

Tijdens de werksessie ligt de nadruk op het achterhalen van kwalitatieve informatie. Er kan worden ingezoomd op prestatie-indicatoren, die om nadere uitleg en/of verdieping vragen: hoe komt het dat...? Doordat de GSF-projectleiders hierbij op elkaar kunnen reageren en elkaar kunnen aanvullen komen bevorderende en belemmerende factoren in beeld en ontstaat een zo volledig mogelijk plaatje.

Gemeenten

Via de consultants wordt een breed maar tegelijk ook tamelijk grof beeld verkregen. Het verdient aanbeveling dit beeld te toetsen in de gemeentelijke praktijk. Een korte grotendeels gestructureerde enquête (quick scan) onder gemeenteambtenaren, waarbij hoofdzakelijk gevraagd wordt naar feitelijke informatie (de prestatie-indicatoren), ligt dan voor de hand. Dat kan zowel schriftelijk, telefonisch als digitaal.

Veel valt te zeggen voor een telefonische enquête, ook al is dat wat arbeidsintensiever⁷ dan een digitale of schriftelijke variant. Belangrijk voordeel van een telefonische enquête onder gemeenteambtenaren is dat het responsperscentage naar verwachting hoog is, respondenten de mogelijkheid hebben nuances aan te brengen en ook op sommige onderdelen doorgevraagd kan worden naar meer kwalitatieve informatie.

Een goed alternatief vormt een digitale vragenlijst (webapplicatie). Een digitale vragenlijst is gebruiksvriendelijk (makkelijk doorheen te klikken), oogt professioneel, scheelt uitvoeringstijd (bellen) en verkort en vereenvoudigt de verwerkingstijd.⁸ Ten behoeve van de respons kunnen gemeenten, die de digitale vragenlijst 'vergeten' in te vullen, alsnog telefonisch worden bevestigd.

Veldorganisaties: sportverenigingen, scholen, sportbuurtwerk

Het voert te ver om ook een representatief onderzoek te houden onder sportverenigingen, scholen, sportbuurtwerk en eventueel andere veldorganisaties. Daar zou te veel tijd mee gemoeid zijn, terwijl het aantal prestatie-indicatoren dat hier direct betrekking op heeft relatief beperkt is. Bovendien kunnen de te benaderen gemeenteambtenaren doorgaans al de nodige informatie verschaffen over de lokale situatie bij deze veldorganisaties; dit is ook meegenomen in de vragenlijst voor gemeenten.

Toch verdient het aanbeveling een aantal veldorganisaties in de monitor te betrekken. Niet om kwantitatieve gegevens te achterhalen, maar om indicatieve en kwalitatieve verdiepende informatie boven tafel te krijgen. Dat kan door een beperkt aantal veldorganisaties te vragen een half-gestructureerde vragenlijst in te vullen⁹. Daarbij is het zaak mensen van veldorganisaties te selecteren waarvan verwacht kan worden dat ze zinvolle informatie kunnen geven (contactpersonen van actieve scholen, aan de weg timmerende sportverenigingen enz.). Die selectie kan plaatsvinden via de GSF-consultanten én de gemeenteambtenaren.

Financieel kader

Bovenstaande monitorinstrumenten geven tezamen zicht op de *inhoud* van het Gelders sportbeleid: in welke mate zijn de doelen en prestatie-indicatoren gerealiseerd? De effectiviteit van het beleid is echter niet alleen afhankelijk van inhoud, zo merkten we al op bij de start van hoofdstuk 2:

- Noot 7 Maar ook in geval van een telefonische enquête valt de lastendruk nog te overzien: Gelderland beschikt over 56 gemeenten. Uitgaande van maximaal een half uur per gemeente, inclusief benaderen en eventueel terugbellen, komt dat neer op maximaal 7 dagdelen voor de uitvoering van het telefonisch onderzoek.
- Noot 8 DSP-groep heeft goede ervaringen opgedaan met de zogenaamde IRIS-monitor: een digitaal enquêteinstrument. Respondenten worden vanuit een email doorgelinkt naar een speciale website, waar de enquête voor hen klaar staat. Ook de verwerking (genereren van tabellen en grafieken) is in IRIS geautomatiseerd.
- Noot 9 Ook hier kan weer de keuze worden gemaakt tussen een telefonische, schriftelijke en digitale enquête of een combinatie hiervan.

"Effectiviteit wordt bepaald door de mate waarin de beleidsdoelen worden verwezenlijkt, afgezet tegen de kosten (in tijd en geld)." Immers: het maakt nogal wat uit of een beleidsdoel is gerealiseerd met minimale of maximale middelen.

Per speerpunt/beleidsdoel is vooraf een kostenbegroting (combinatie van middelen en inzet menskracht) gemaakt. Door dit begrote budget af te zetten tegen het daadwerkelijke bestede budget kunnen de gerealiseerde inhoudelijke resultaten beter worden geduid.

Tussen- en eindmeting

Al eerder is opgemerkt dat het monitorinstrument op twee momenten wordt ingezet: bij de tussenmeting medio 2007 en bij de eindmeting eind 2008. Door dezelfde meting eind 2008 te herhalen komen ontwikkelingen en trends in beeld.

In principe adviseren wij derhalve het instrumentarium twee maal ongewijzigd in te zetten. Om de lastendruk te verminderen en onderzoeksmoeheid bij respondenten te voorkomen kan er echter ook voor worden gekozen de tussenmeting te beperken tot de kwalitatieve gegevensverwerking en in die meting niet expliciet in te zoomen op de kwantitatieve prestatie-indicatoren. In de tussenmeting (medio 2007) ligt de nadruk immers minder op evaluatie en meer op bijsturing van (de uitvoering van) het beleid. In de uitwerking van de instrumenten (zij bijlagen) wordt aangegeven welke concrete gevolgen dit heeft.

3.3 Feedback van a.s. gebruikers

In het uiteindelijke monitorinstrumentarium is, naast de input van de begeleidingscommissie (provincie Gelderland, GSF), de feedback van enkele a.s. gebruikers verwerkt. Via de GSF zijn drie GSF-projectleiders, drie gemeenten, drie sportverenigingen en één school gevraagd te reageren op het voor hen bedoelde instrument. Aan hen werden de volgende hulpvragen meegegeven:

- Wat is uw algemene indruk?
- Levert de combinatie van vragenlijst en werksessie voldoende relevante evaluatiegegevens op?
- Is de lastendruk acceptabel?
- Is de vragenlijst zonder problemen in te vullen?
- Is de vragenlijst wat betreft opzet en taalgebruik voldoende helder?
- Zijn er onduidelijkheden?
- Wat heeft voorkeur: een schriftelijke, telefonisch of digitale (webversie) enquête?
- Heeft u verder nog opmerkingen of aanvullingen?

Uiteindelijk hebben wij (schriftelijke of telefonische) reacties ontvangen van twee GSF-projectleiders, drie gemeenten en twee sportverenigingen.

In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat de a.s. gebruikers, niemand uitgezonderd, zich goed kunnen vinden in het conceptinstrumentarium. Enkele opmerkingen:

- "Inhoudelijk lijkt het me duidelijk, zonder veel moeite en tijd in te vullen."
- "Volgens mij voldoet de vragenlijst en kun je er, zeker in combinatie met de werksessie, voldoende relevante gegevens mee boven tafel krijgen."

- "Inhoudelijk vind ik het een goede vragenlijst. Wat mij betreft levert de combi van vragenlijsten uit de drie verschillende werkvelden (provinciaal, gemeentelijk, sportorganisaties), voldoende relevante informatie op."
- "De lijst is helder, duidelijk en goed in te vullen."
- "De algemene indruk is goed, duidelijk en overzichtelijk."

Voorts spreekt één GSF-projectleider zich uit voor gebruik van eenzelfde instrument voor tussen- en eindmeting: "De werklast lijkt mij van ondergeschikt belang: hoewel de tussenmeting alleen bedoeld is voor bijsturing is het daarbij natuurlijk wel van belang om te weten hoe de stand van zaken is op de verschillende prestatie-indicatoren."

Tenslotte geven twee respondenten aan dat wellicht nog wat aan de lay-out gedaan kan worden:

- "Ik zou het mooier vinden als de tabellen aan de linkerkant gelijk met de tekst lopen."
- "Enige opmerking: de lettertjes zijn wel klein (maar dat heeft meer met een persoonlijke aversie tegen kleine letters te maken dan dat het de functionaliteit van de vragenlijst stoort)."

Voor het overige betreffen het louter detailopmerkingen, die direct in het instrumentarium zijn verwerkt.

4 Beschrijving van het monitorinstrumentarium

Het monitorinstrumentarium bestaat uit de volgende onderdelen:

Instrument A: Vragenlijst GSF-consulenten;
Instrument B: Werksessie GSF-consulenten;
Instrument C: Enquête gemeenten;
Instrument D: Enquête veldorganisaties;
Instrument E: Financieel Kader.

In de (separate) bijlagen zijn deze instrumenten integraal opgenomen, inclusief het protocol voor het gebruik ervan ('spoorboekje'). Hieronder volgt een korte beschrijving van elk van de instrumenten. Daarbij geven we ook een inschatting van de tijdsinvestering die ermee gemoeid is.

Ad Instrument A: Vragenlijst GSF-consulenten

Dit document bevat de vragenlijst voor de GSF-consulenten, voorafgegaan door een voor hen bedoelde inleiding met toelichting.

Indicatie tijdsinvestering:

- Uitvoering monitor: ca. 0,5 dagen (verspreiden instrument, achteraan bellen enz.).
- GSF-projectleiders: ca. 20 minuten per projectleider (ervan uitgaande dat zij zich beperken tot hun eigen speerpunt(en)).

Ad Instrument B: Werksessie GSF-consulenten

Dit document beschrijft de stappen die nodig zijn in de voorbereiding, uitvoering en verwerking van de werksessie. Tevens bevat het document een analysekader, dat gebruikt kan worden om – ter voorbereiding op de werksessie – de uitkomsten van de vragenlijst voor GSF-consulenten (instrument A) te analyseren.

Indicatie tijdsinvestering:

- Uitvoering monitor: ca. 2 dagen (voorbereiding, uitvoering, verwerking).
- GSF-projectleiders: één of twee bijeenkomsten van circa 2 uur per projectleider.¹⁰

Ad Instrument C: Enquête gemeenten

Dit document start met een beschrijving van de stappen die nodig zijn om de enquête onder gemeenten voor te bereiden, uit te voeren en te verwerken. Daarnaast bevat het document het enquêteinstrument (papieren versie) plus een begeleidende brief voor gemeenten.

Noot 10 Als voor twee bijeenkomsten wordt gekozen kunnen de speerpunten over de bijeenkomsten worden verdeeld. Om de lastendruk van de GSF-projectleiders te beperken kan er in dat geval voor worden gekozen om hen alleen uit te nodigen voor de bijeenkomst waar hun speerpunt aan bod komt.

Indicatie tijdsinvestering:

- Uitvoering monitor: 4 (webenquête) tot 8 (telefonische/schriftelijke enquête) dagen (voorbereiding, uitvoering, verwerking).
- Gemeenten: ca. 20 minuten per gemeente.

Ad Instrument D: Enquête veldorganisaties

Dit document start met een beschrijving van de stappen die nodig zijn om de enquête onder veldorganisaties voor te bereiden, uit te voeren en te verwerken. Daarnaast bevat het document het enquêteinstrument (papieren versie) plus een begeleidende brief voor veldorganisaties.

Indicatie tijdsinvestering:

- Uitvoering monitor: 2 (webenquête) tot 4 (telefonische/schriftelijke enquête) dagen (voorbereiding, uitvoering, verwerking).
- Veldorganisaties: ca. 20 minuten per organisatie.

Ad Instrument E: Financieel Kader

Dit instrument bestaat uit een tabel, waarin per speerpunt het begrote en bestede budget kan worden ingevuld, met waar nodig (in geval van groot verschil tussen begroot en besteed budget) een nadere verklaring c.q. toelichting.

Indicatie tijdsinvestering:

- Uitvoering monitor: 0,5 dagen (voornamelijk GSF).

Totale tijdsinvestering

Voor de uitvoering van de monitor moet worden gerekend op een tijdsinvestering van 9 tot 15 dagen, exclusief overleg, coördinatie en rapportage.

5 De monitorrapportage

De monitorinstrumenten tezamen leveren een veelheid aan gegevens op. Dit vormt de ruwe input voor de monitorrapportage.

Die rapportage moet antwoord geven op de centrale monitorvraag: "*Wat is de effectiviteit van het Gelders sportbeleid 'Speelveld in Beweging' (2006-2008) en welke bevorderende en belemmerende factoren spelen hierbij een rol?*"

In het verlengde van die vraag ligt het voor de hand in de rapportage de inhoud van het beleid als kapstok te nemen: aan elk speerpunt kan dan een hoofdstuk worden gewijd. Een integrale benadering dus, want in de hoofdstukken kunnen de resultaten van de verschillende monitorresultaten dan geïntegreerd worden weergegeven. Bijvoorbeeld: "GSF-consulenten, gemeenten en veldorganisaties zijn allen van mening dat op het speerpunt 'Door sport en bewegen gezond' veel vooruitgang is geboekt". Vooral genoemd worden (...) Belangrijkste succesfactoren zijn (...)" enz. Of: "De GSF-consulenten schatten het aantal gemeenten met een bewegingsstimuleringsplan te hoog in. Niet 60% maar slechts 35% van de gemeenten blijven over zo'n plan te beschikken. Belangrijkste knelpunten zijn (...)" enz. Tevens dienen in de rapportage de gerealiseerde resultaten te worden vergeleken met de vooraf gestelde doelen (zie bijlage 1). Waar mogelijk dient ook een verklaring te worden gegeven voor eventuele verschillen tussen doel en resultaat. In dit verband valt te denken aan een bijlage waarin per speerpunt een tabel is opgenomen met de volgende gegevens:

Tabel 2 Doelen en resultaten Gelders Sportbeleid: speerpunt Sportinfrastructuur Gelderland (voorbeeld)

Prestatie-indicatoren	Doel	Resultaat ¹¹	Toelichting
1 Aantal gerealiseerde sportservicepunten in Gelderland.	≥ 8 sportservicepunten	9 sportservicepunten	
2 Aantal Gelderse regio's met een of meer sportservicepunten.	≥ 6 Gelderse regio's	4 regio's	
3 % Van gerealiseerde sportservicepunten dat deel uitmaakt van een algemeen vrijwilligersservicepunt.	/	3	
4 % Van gerealiseerde sportservicepunten waarvoor de GSF als back-office fungeert.	Alle	Alle	

Het zal duidelijk zijn dat op deze manier een lijvig rapport ontstaat. Dat valt echter niet te voorkomen, aangezien in een beleidsmonitor als deze moet worden aangegeven hoe op de diverse prestatie-indicatoren is gescoord. Gezien de doelen van de monitor (politieke verantwoording en bijsturing beleid) bestaat echter óók behoefte aan een beknopt verslag. Daartoe adviseren wij de gegevens over de prestatie-indicatoren op te nemen als bijlage en de hoofdtekst te beperken tot een reflectie op het centrale doel en resultaat per speerpunt, inclusief een korte toelichting met bevorderende en belemmerende factoren.

Noot 11 Ten behoeve van de overzichtelijkheid is het aanbevelenswaardig de resultaten die op of boven het gestelde doel liggen *groen* en resultaten die onder het gestelde doel liggen *rood* te markeren.

We wensen de provincie Gelderland en de GSF veel succes toe met de uitvoering van de monitor. Graag blijven wij op de hoogte van de ervaringen met het instrument. En indien gewenst kan DSP-groep altijd worden benaderd om een rol te spelen in de uitvoering.